

Luka 1,34-38

Propovijed: **Mi to želimo zaslužiti**

napisao Danijel Dragaš

2022.

BOŽJI ZNAKOVI

1. (Luka 1,34) „**Jer ne poznajem muškarca.**“ Naime, Marija do tada nije imala seksualni odnos s muškarcem. Marija pita anđela: „*Kako će to biti?*“ A Zaharija je pitao anđela: „*Po čemu ću to prepoznati?*“ Mnogi učitelji su od ova dva pitanja napravili „od muhe slona“, kako mi to znamo reći. Oni su izjavili kako Marija nije sumnjala i nije odgovorila u nevjeri, dok je Zaharija to učinio. I mnogi od tih učitelja govore kako je Zaharija zbog toga bio kažnjen, a Marija nije. Ja osobno imam Bibliju na engleskom (Study Bible) koja uz tekst dolje ima navedene brojeve stihova i kratko tumačenje. U bilješci za stih 34 piše ovako: „*Marija je reagirala s vjerom, za razliku od Zaharije koji je reagirao u nevjeri.*“

1.2. Ali ako dobro promotrimo oba pitanja, ja vjerujem da u srži nema nikakve bitne razlike. Oboje reagiraju potpuno normalno, ljudski. Zaharija govori: „*Jesi li siguran u to što govoriš? Pa ja sam u poodmakloj dobi.*“ A Marija govori: „*Ja sam bez muškarca! Kako je moguće da ću roditi dijete?*“ E sad, koja je razlika između znakova koje su dobili Zaharija i Marija? Ja bih rekao – nikakva! Zaharija je zanijemio i svaki dan kada bi se probudio, preko tog znaka (iritantnog, priznajem), shvaćao je da će se to stvarno dogoditi¹. A taj znak je bio i podsjetnik njegovim susjedima, rodbini i prijateljima da će to dijete biti nešto posebno.

1.3. Mariji nije trebao takav znak. Zašto? Zato jer je zatrudnjela. I svaki put kad bi se probudila, njezina trudnoća ju je podsjećala da će se to stvarno dogoditi! Ali zamislimo ovo: Marija nije smjela imati seksualni odnos s muškarcem prije braka, a sada je trudna. Kako će to objasniti svome budućem mužu Josipu, da ga nije prevarila s drugim muškarcem? Na neki način možemo reći da je i Marija bila „kažnjena“, ali zapravo nije – već je i ona imala svoj znak, svakodnevni podsjetnik da će se ispuniti ono što je Gabriel rekao.

¹ Prorok Ezekiel 3,26–27

Bog kaže proroku Ezekielu: „Tvoj ću jezik priljepiti za nepce... pa ćeš zanijemiti i nećeš ih moći koriti, jer su dom odmetnički. Ali kad ti progovorim, otvorit ću ti usta...“ Dakle, Ezekiel **zanijem** dok mu Bog ne vrati govor – vrlo slično kao Zaharija.

Jedno je sigurno – Bog nas zna staviti u jako čudne situacije samo da bi testirao našu vjeru.

1.4. Želim ovdje malo stati. Zašto većinom mislimo – tumačimo – da je Gabrielov odgovor prema Zahariji neka vrsta kazne? Mislim da to više govori o nama i o tome kako mi zapravo gledamo na Boga. Volio bih da ovo što ću sada reći shvatimo kao nešto jako bitno.

MI TO ŽELIMO ZASLUŽITI

1.5. Najteže svakoj osobi – pa i vjerniku – jest prihvatiti bez imalo sumnje da je Bog milostiv. U mislima mnogih biblijskih tumača više glas: „*Marija je bolja od Zaharije.*“ Oni govore: „*Marija je imala veću vjeru od Zaharije.*“ Drugim riječima, oni u svojim srcima misle da je Marija bolja od njega. - Oni žele to vjerovati. - A zašto žele? Zato jer ako Marija može biti bolja, onda i mi možemo biti bolji od drugih. A ako smo bolji, onda „zaslužujemo“ Božju naklonost. Ima nešto u ljudskim bićima što ih navodi da Boga oblikuju na svoju sliku, da ga tumače po svom sviđanju. A to nešto se zove: „*Ja želim zaslužiti Božju naklonost. Ja sam dobar. Ja sam bolji od svoga susjeda.*“

1.6. Kada razgovaram s ljudima, vidim koliko im je teško pomiriti se s tom činjenicom – da baš ništa ne možemo učiniti da bismo zaslužili nagradu. Nevjerojatno je koliko nam je to odbojno, koliko se bunimo protiv toga. Nas vrijeđa da nam Bog to daruje, da nam oprašta. „*Što on meni ima oprostiti? Pa ja sam dobar! Dobro, nisam savršen, ali sam bolji od susjeda*²!“ S jedne strane, kad razmislimo, Bog nam daruje oprost – i to besplatno. Samo se moramo pokajati i iskreno tražiti njegov oprost. To zvuči predobro da bi bilo istinito. Ali s druge strane, upravo to nam je najveća prepreka, kamen na koji se stalno spotičemo. Zašto? Zato jer u samoj srži našeg postojanja ne želimo da to bude istina!

1.7. Jako nam je teško to prihvatiti. Svaki atom našeg postojanja više: „*Sigurno to ne može biti istina! Sigurno ne može biti tako lagano kao što Biblija govori. Ja moram, ja želim to zaslužiti, ja želim biti nagrađen!*“ Ali istina Biblije je – Bog je takav. On nas ne pita kako će što učiniti, ne traži naš savjet. On to čini na svoj način i stvarno obiluje svojom milošću i oprostom. Bog nam to želi pružiti besplatno, kao dar.

1.8. U (1. Ivanovoj poslanici) autor govori da, ako ne možemo prihvatiti tu ideju o Bogu, onda nismo njegova djeca. Ovo nije mala stvar – ako ne možemo prihvatiti da, iako ne zaslužujemo, Bog nam je ipak dao milost, onda nismo djeca Božja. S tom tvrdnjom svi se mi moramo hrvati i boriti. Na kraju, moramo se pomiriti s time da je to stvarno istina. To nije lako, to je najveća borba s kojom se moram suočiti ja i svi vi koji se proklamirate kao kršćani.

BOG NAS POZIVA KROZ NEVOLJE

2. Još nešto želim istaknuti: naš život je pun iskušenja, testova, padanja i dizanja, patnje, boli i gubitka. Nekada imamo dojam da je prevelik teret koji nosimo na leđima. Naša reakcija tada uglavnom je: „*Pa ja sam sigurno kažnjen od Boga! Što sam ja Bogu skrivio da mi je ovako teško u životu?*“ Ali s mog gledišta –

² Da, mi možemo biti bolji građani od naših susjeda, i puno ljudi je. Ali to ne znači da smo pravi kršćani koji vole Boga svim srcem svojim i svom dušom svojom. Drugim riječima, samo zato jer smo bolji građani od drugih, ne znači da smo djeca Božja.

i onako kako ja gledam na Boga Biblije, i kako ga je Isus predstavio u Novom Zavjetu – to nije istina. Istina je da je Bog kažnjavao i da će kazniti kada On to odluči. To jasno vidimo u Starom Zavjetu – Bog kažnjava pojedinca, naciju ili narod. Ali kada Bog donosi osudu na nekoga, On to i jasno kaže kroz proroke: „*Ovo će ti se dogoditi radi tvoje nevjere, neposlušnosti, idolopoklonstva, bludnosti...*”³.“ I prije nego što to učini, uvijek je više puta upozorio i opomenuo tu osobu ili narod.

2.1. Ali ako me Bog ne informira, ja vjerujem da se ne radi o kazni, nego o POZIVU. Moramo razumjeti da su Božji prioriteti potpuno drugačiji od naših. Bog ne želi za nas „sada i ovdje“ ispunjen, radostan, prosperitetan život kroz koji ćemo postati mudri, posvećeni i na kraju dobiti vječni život. To nije Božji motiv – to je naš motiv i cilj. Božji motiv je da nas izgradi u ljude spremne za njegovo kraljevstvo. I On je voljan žrtvovati našu sreću da bi to postigao. Njemu nije problem to učiniti. Jedan od načina kako to čini je da u naš život donese iskušenja (bol, razočaranje, neimaštinu, gubitak...) i kroz ta iskušenja ruši naša uvjerenja za koja smo mislili da su svrha našeg postojanja. Neki od nas, kroz taj proces, odluče prestati se čvrsto svojim kandžama držati za sve što ovaj svijet ima za ponuditi. I tek tada počinju iskrena pitanja: „*Zašto postojim? Zašto sam ovdje? U što bih trebao ulagati svoj život koji mi je dan?*“

2.2. Sve dok nam je dobro u životu, mi ljudi smo ušuškani, lijeni, pospani i ne postavljamo si pitanja koja su od životne važnosti. A da bismo ih postavili, Bog nas mora POZVATI. Ne znam zašto je to tako, ne znam zašto nas je Bog stvorio takvima – ali istina je da nas je stvorio takvima. I zato se neki od nas mogu s radošću vratiti u prošlost i sjetiti se da nam je nevolja koju smo iskusili donijela nevjerojatnu mudrost. Mudrost kroz koju smo spoznali zašto smo ovdje i koji je smisao našeg postojanja. I to ne bismo mijenjali ni za što, jer nam je ta spoznaja važnija od vlastitog života. S druge strane, vjerujem da ima nas kršćana koji to još nismo proživjeli. Ali ako dobro razumijem Novi Zavjet, svaki će od nas proći određena iskušenja. Zašto? - Bog ne želi u svom kraljevstvu površne, ne mudre, lako mislene i pospane ljude. -

2.3. Nema ništa važnije u životu jedne osobe nego da bude ispravno orijentirana prema Bogu. Tko je Bog i koji su njegovi motivi – to je temelj naše duhovne i psihičke stabilnosti. Ako nemamo to, mi nemamo ništa – ja vjerujem. Bacili smo ovaj život u vjetar, kako ljudi kažu. Ali ako imamo to, mi imamo sve. Koliko god imali bogatstva, ugleda, poznanstava, prosperiteta, titula ili ljubavi od voljenih sada i ovdje – ako nemamo srce koje je ispravno orijentirano prema Bogu, nemamo ništa. Bog razumije sve to i voljan je oduzeti nam sve što je potrebno da nas probudi iz sna i da nas dovede doma.

2.4. Isto tako, Bog nije neki ego manijak koji je sada ljut jer smo ga uvrijedili pa će nas kazniti. Ne – Bog nas poziva jer nas voli. On zna da mi jurimo – ne hodamo – jurimo u svoju propast, u svoje uništenje. I zato, jer nas voli, trese nas, budi nas i nekada, nažalost, mora poduzeti drastične mjere da bi postigao ono što želi. Svako dijete Božje mora doći do te spoznaje i pomiriti se s tom činjenicom tijekom svoga života – ja vjerujem.

DJELOVANJE DUHA SVETOGA U NAŠOJ REALNOSTI

3. (Luka 1,35) „*Sići će na te, prekrit će te sjenom svojom.*“ Vrlo je lako pomisliti da se ovdje radi o nekoj

³ Izaija 1,2–4; Jeremija 7,25–26; Amos 4,6–11; Hošea 4,1–3; Ezekiel 18,30–32

vrsti seksualnog odnosa. Ali uopće pomisliti tako nešto je odvratno i odbojno – vjerujem svima nama. To nije biblijska perspektiva; to je više pogansko razmišljanje⁴.

3.1. Pogledajmo ponovno što Marija pita anđela. Marija zapravo govori: „*Kako to može biti, pa ja nikada nisam imala seksualni odnos s muškarcem?*“

Anđeo odgovara: „*Duh Sveti sići će na te.*“ To možemo shvatiti na dva načina:

1. Duh Sveti će doslovno sići i imati odnos s Marijom – ali to nema smisla. O kome se ovdje radi? O Duhu Svetom – on je Duh, on nema tijela, on nije stvorenje, neko metafizičko biće.
2. Duh Sveti je nevidljiva Božja sila koja djeluje u ovoj stvarnosti. Anđeo ovdje koristi jezik koji Marija razumije. Ona je čovjek, ona zna da mora imati odnos da bi dobila dijete. I zato anđeo govori: „*Duh Sveti će sići na te.*“ Ne doslovno, nego – „Sila Božja će sići na te.“ To je metafora. Drugim riječima: Jahve koristi svoj Duh unutar naše realnosti da bi učinio čudesa – mijenjao vrijeme, davao život svim bićima, održavao kuglu zemaljsku da visi na ničemu. I tako i tebi – govori anđeo – Marijo, Bog može učiniti da tvoja maternica, pomoću zakona koje je utemeljio u ovoj realnosti, postane plodna. On je Svemogući Bog.

3.2. Anđeo dalje reče: „**I zato će rođenče biti Sveto.**“ Dokaz da će dijete biti Sveto jest nadnaravno Marijino začće. Ali vjerujem da ovaj događaj nije ništa posebniji od svih drugih čudesa koja su se događala u vrijeme kada je Isus dolazio na svijet. Na primjer: anđeli s vojskom nebeskom pojavljuju se pastirima, rođenje Ivana Krstitelja, Isus hoda po vodi, gubavci bivaju izliječeni, slijepac progleda, Isus hrani tisuće ljudi – i mnogi drugi. Sve su to znakovi od Boga koji navješćuju da se sada događa nešto od najveće važnosti za Židove i za ostatak čovječanstva. Ali isto tako, ti znakovi dokazuju da Bog može svoje zakone – koje je utemeljio u ovoj realnosti – prenamijeniti, izmijeniti, uskladiti sa svrhom, to jest s planom koji želi trenutno postići u našoj realnosti. ON JE AUTOR OVE REALNOSTI.

PRIHVATITI ULOGU DANU OD BOGA JE ZNAK MUDROSTI

3.3. **(Luka 1,36)** Anđeo govori da je i njezina rodica Elizabeta trudna već šest mjeseci. Marija zna da je Elizabeta u poodmakloj dobi, i ako je istina ovo što anđeo govori – da je Elizabeta trudna – onda to može biti samo Božje čudo. U **(Luka 1,39)** čitamo da je Marija žurno otišla vidjeti svoju rodicu. Marija je htjela svojim očima vidjeti je li istina ono što joj je anđeo rekao.

3.4. **(Luka 1,37)** Gabriel ovdje želi istaknuti da, ako Bog kaže da će se nešto dogoditi, onda nema smisla misliti da neće. Jer ako Bog hoće, onda će tako biti.

Ali, izjava „**Bogu ništa nije nemoguće**“ možemo itekako krivo protumačiti. Kako to mislim? Naime, Bogu jest nemoguće neke stvari učiniti: Bog ne može lagati, Bog nije zao, Bog nije kontradiktoran logici, Bog nije iracionalan - On je transcendentan. - On ne može stvoriti kamen toliko velik i težak da ga ne može podići. - Biblija jasno govori da postoje stvari koje su Bogu nemoguće. Dakle, iz onoga što Bog jest, kada On kaže da će nešto učiniti, onda će se to i dogoditi.

⁴ Ideja da su bogovi s nebasa imali odnose s ljudima i stvarali polubogove potječe iz **drevnih mitologija** – od Mezopotamije (*Gilgameš*), Egipta (faraoni kao potomci bogova), do Grčke (Zeus i heroji poput Herakla).

4. (Luka 1,38) Iako je Marija, kao i svi mi ostali, grešno biće, ona je nevjerojatno mudra žena i primjer svima nama da moramo u sebi doći do njezina stava prema Bogu. Ako ne dođemo, vjerujem da onda nismo djeca Božja. Ono što Marija ovdje izjavljuje potpuno je suprotno od našeg prirodnog stava prema Bogu. Mi mislimo: „Bože, stvorio si me – ok, neka mi se onda isplati.“

4.1. Dok Marijin stav glasi: „Bože, ovdje se ne radi o meni i mom životu, o mom postojanju. Ovdje se ne radi o tome što ja hoću. Ovdje se radi o tebi, Bože, i o onome što ti hoćeš od mene. Ovdje se radi o ulozi koju želiš da odradim za tebe. Ja želim služiti tvojim ciljevima, tvojoj svrsi. To je sve što želim i sve što mogu biti. Ja na kraju mogu biti samo ono što mi ti daš da budem. I ako si me izabrao da budem majka Mesije, neka tako i bude.“

4.1.1. Naravno, mi to možemo izokrenuti i tumačiti ovako: „Wow, ja ću biti majka Mesije, ja sam posebna.“ Ali primijetimo kako Marija samu sebe naziva: „Evo sluškinje Gospodnje.“ Ona je svjesna tko Bog jest i tko je ona. Njezin hod s Bogom je primjer koji bismo mi trebali – i moramo – slijediti.

4.2. Za kraj: hoće li kroz naš život i naše posvećenje doći dani kada će nam biti teško pomiriti se s činjenicom da je Bog dobar? Hoće, sigurno. Ali ako smo djeca Božja, s vremenom ćemo se vratiti Bogu i tražiti njegov oprost. Jer znamo da, nakon svega što smo prošli u hodu s njim, ne želimo nigdje drugdje biti nego u njegovom naručju – baš kao njegov Sin, Isus Krist.